

۱۱۵۹۸۸۱
۹۵،۱۲،۲

دوران همدی

درس‌های طبیعت برای جامعه‌ای مهربان‌تر

The Age of Empathy
Nature's Lessons for a Kinder Society
Frans de Waal

مجله همای
دروس‌های طبیعت برای جامعه‌ای مهربان‌تر
فرانس د. و.

تصویرگر: فرانسه د. و.

ترجمه: حسن افشار

حروفچینی، نمونه‌خوانی، صفحه‌بندی: بخش تولید نشرمرکز

طرح جلد: بخش تولید نشرمرکز - ناصر د. و.

چاپ اول اسفند ۱۳۹۵، شماره‌ی سری ۱۲۶، ۱۰۰۰ نسخه، چاپ صبا

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۳-۳۳۸-۳

نشرمرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبه‌روی هتل لاله، پلاک ۱۱، باباطاهر، شماره‌ی ۸

تلفن: ۳-۴۶۲-۸۹۷۰ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشرمرکز محفوظ است.
تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله فتوکپی، الکترونیک، ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و بخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی، با نشرمرکز مجوع است.
این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

سرشناسه: والد، فرانسه بی. ام. د. ۱۹۴۸-م. Waal, Frans B. M. de

عنوان و نام پدیدآور: دوران همدلی: درس‌های طبیعت برای جامعه‌ای مهربان‌تر / فرانسه بی. ام. د. والد؛ ترجمه‌ی حسن افشار

مشخصات ظاهری: شش، ۳۳۰ صفحه

یادداشت: عنوان اصلی: The Age of Empathy: Nature's Lessons for a Kinder Society

موضوع: همدلی، Empathy: همدلی - جنبه‌های اجتماعی، Empathy-- Social aspects

حیوان - عادات و رفتار اجتماعی، Social Behavior in Animals

شناسه افزوده: افشار، حسن، ۱۳۳۲ - مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ و ۸ / ۵۷۵ BF

رده‌بندی دیویی: ۱۵۲/۴۱

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۴۴۴۰۶۶۰

فهرست

۱	معرفی نویسنده
۲	سپاس نامه
۴	یادداشت مترجم
۵	پیشگفتار
۷	۱. زیست‌شناسی، چپ و راست
۱۰	روحیه‌ی تکاملی؟
۱۴	بچه‌ی لوس!
۲۵	قصه‌های اصالت زورمدارانه
۳۹	۲. داروین‌یسم دیگر
۴۳	سودجویی خردمندانه
۵۲	شرکت ایران و زن خودخواه
۶۳	۳. گفت‌وگوی بدن‌ها با یکدیگر
۶۴	مسئله‌ی انطباق
۷۲	هنر تقلید میمون‌وار
۸۰	مغز با احساس
۹۱	موش‌های غم‌خوار
۹۶	اسکار گریه
۱۰۲	نیاز همدلی به چهره
۱۰۹	۴. نگاه از چشم دیگران
۱۱۳	همدردی
۱۱۹	تمویض خیالی جاها

۱۲۹	پریدن در آب
۱۳۶	شنل قرمزی
۱۴۵	تابش گرم
۱۴۹	۵. فیل در اتاق
۱۵۲	آنتونی و فیلورنی
۱۵۷	پخمه‌های پشتکزن
۱۶۳	دلشاد
۱۷۲	در حباب کوچک خودش
۱۷۷	برف زرد
۱۸۶	تشی‌ای اشاره‌گر
۱۹۵	۶. ا. عیاف هم خوب چیزی است!
۱۹۶	سکا، گوس یا گوزن؟
۲۰۱	اعتماد که کننده
۲۰۹	تازگی‌ها با من چه ده‌ای؟
۲۱۷	تکامل منهای - بواناس
۲۲۴	آخرینان اولین خوسد بود و ولینان آخرین
۲۳۶	پول میمون
۲۴۵	۷. چوب کج
۲۴۹	عروسک‌های تودرتوی روسی
۲۵۶	روی تیره
۲۶۸	یاریگر ناپیدا
۲۷۵	پی‌نوشت‌ها
۳۰۱	مراجع
۳۲۵	نمایه

یادداشت مترجم

از آن باب که در اثر حاضر سه واژه و اصطلاح ape و monkey و primate مکرر به کار رفته‌اند، توضیحی درباره‌ی آنها برای رفع ابهام ضروری به نظر می‌رسد. می‌دانیم که نام عمومی «میمون» در فارسی فاقد دقت علمی است و اسامی دیگری از قبیل بوزینه و عنتر و نسناس هم که در فارسی آمده‌اند بیشتر از آن دقت علمی ندارند. در این ترجمه، نام «میمون» همه‌جا در برابر monkey آمده، حیوانی که خود دارای انواع بسیار است، با جثه‌ای به اندازه‌ی موش گرفته با یک متر. نام «کپی» را که در قدیم از زبان سانسکریت وارد فارسی شده و در زبان هندی هم به معنی میمون به کار رفته است برای ape پیشنهاد کرده‌اند که پستانداری را که گوریل و شامپانزه و اورانگوتان و گیبون و انسان را در بر می‌گیرد. نام علمی «ننسی» در برابر primate به پستانداری اطلاق می‌شود که همه‌ی انواع بالا از اخلاف آن به شمار می‌روند، یعنی همه‌ی میمون‌ها و کپی‌ها را شامل می‌شود. پس هر کپی و هر میمونو بخشی هم هست، ولی کپی میمون نیست و میمون کپی نیست. از تفاوت‌های کلی که بین میمون‌ها و کپی‌ها قائل شده‌اند — و البته استثناهای بسیار هم دارد — یکی این است که میمون‌ها دم دارند و کپی‌ها دم ندارند، و میمون‌ها بیشتر روی درخت به سر می‌برند ولی کپی‌ها هم روی درخت و هم روی زمین زندگی می‌کنند. گفتنی است که این ابهام و تداخل بین نام‌های علمی و عامیانه فقط در فارسی نیست و در زبان‌های دیگر هم هست.

پاورقی‌های کتاب همگی از مترجم‌اند. یادداشت‌های نویسنده که با اعداد داخل [] مشخص شده‌اند در انتهای کتاب به تفکیک فصول آمده‌اند.

پیشگفتار

آزمند، چو روزی رو، همدلی درآید.

بحران مالی سال ۲۰۰۸ جهان، چون با روی کار آمدن رئیس‌جمهور جدیدی در آمریکا توأم شد، نلزامی در این جامعه پدید آورد. بسیاری احساس کردند از کابوس قمارخانه‌های بزرگی بیرون آمده‌اند که قمارش بر سر پول مردم بود و خوش‌اقبالان انگشت‌شماری را بی‌نام دیگر مردمان به نان و نوایی می‌رسانید. کابوس را، ربع قرن پیش بر نظام اقتصادی تهاوشی* دولت‌های ریگان و تاجر آغاز کرده بود و به مردم اطمینان داده بود که بازاری با قابلیت تنظیم خودکارش کولاک می‌کند. امروزه این جنا دیگر رنگش رفته است.

سیاست در آمریکا ظاهراً به‌سوی دوران تازه‌ای خیز برداشته که تأکیدش بر همکاری و مسئولیت‌پذیری اجتماعی است، بر آنچه که جامعه را متحد می‌کند، آنچه که جامعه را دارای ارزش زیستن در آن می‌کند، به بی‌ثمرت مادی که در آن به جیب می‌زنیم. جستار فراگیر دوران ما همدلی است، که اگر اکثراً ما نیز در سخنرانی‌اش برای دانش‌آموختگان دانشگاه نورث‌وسترن شیخاگ بدال^۱، ساره کرد: «من فکر می‌کنم ما بیشتر باید از کمبود همدلی در میان‌مان بگوییم... فقط وقتی که شما هدفی بزرگ‌تر از خودتان را دنبال می‌کنید به استعداد واقعی‌تان پی می‌برید.»^[۱]

دوران همدلی قصد دارد این پیام را برساند که طبیعت انسان دست‌یاریگر

* (trickle-down economy) نظام مبتنی بر این نظریه که کمک دولت به شرکت‌های بزرگ در نهایت به بهره‌مندی فرودستان می‌انجامد. م

غول آسایی در این کارستان است. البته از زیست‌شناسی معمولاً برای توجیه جامعه‌ای مبتنی بر خودخواهی کمک می‌گیرند، ولی باید بدانیم که چسب همبستگی اجتماعات را نیز زیست‌شناسی فراهم آورده است. این چسب در میان ما و بسیاری از حیوانات یک‌سان است. همراهی با دیگران، هماهنگ کردن فعالیت‌ها، و رسیدگی به نیازمندان در انحصار بشر نیست. همدلی انسانی از پستانده‌ی تاریخ تکامل درازی برخوردار است — که معنی دوم «دوران» در نام کتاب حاضر است.

www.ketab.ir